

Αθήνα, 7 Ιανουαρίου 2015
Αρ. πρωτ.: Γρ. Συν. 113

Κύριο
Μιχαήλ Θεοχαρίδη
Υπουργό Εσωτερικών
Σταδίου 29-31
101 83 ΑΘΗΝΑ

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Ο Συνήγορος του Πολίτη εκφράζει τον προβληματισμό του για το εξαιρετικά σοβαρό ενδεχόμενο να μην μπορέσουν να ψηφίσουν στις βουλευτικές εκλογές της 25^{ης} Ιανουαρίου 2015 οι γεννηθέντες το 1997, δηλαδή περίπου 100.000 συμπολίτες μας που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου.

Αποκλειστική αιτία αυτού του κινδύνου είναι μια κραυγαλέα **νομοθετική ανακολουθία**: ενώ κατ' αρχήν όλοι οι έλληνες πολίτες αποκτούν δικαίωμα ψήφου την 1^η Ιανουαρίου του έτους εντός του οποίου συμπληρώνουν την ηλικία των δεκαοκτώ (άρθρο 4 § 1-2 π.δ. 26/2012), η εγγραφή κάθε νέας γενεάς εκλογέων στους οικείους καταλόγους διενεργείται «*αυτεπάγγελτα από 1^{ης} μέχρι τέλους Φεβρουαρίου*» (άρθρο 10 § 1 π.δ. 26/2012), σαν να μην υπήρχε ποτέ περίπτωση διενέργειας εκλογών κατά τους μήνες Ιανουάριο ή Φεβρουάριο. Υπό το καθεστώς αυτό, οι αρμόδιοι δήμοι βρίσκονται σε απόλυτη νομική αδυναμία να εγγράψουν εγκαίρως, εν όψει των προσεχών εκλογών, όσους ήδη από 1.1.2015 απέκτησαν εκλογικό δικαίωμα.

Εν όψει του διαφαινομένου αδιεξόδου, δύο φαίνονται να είναι οι εναλλακτικές νομικές διέξοδοι, ανάλογα με το κατά πόσον συντρέχει ή όχι η πολιτική, εν τέλει, επιλογή ανάμεσα στη νομοθετική ή τη διοικητική κάλυψη του κενού.

1. Ασφαλέστερη νομικά θα ήταν η τροποποίηση του άρθρου 10 § 1 π.δ. 26/2012, προκειμένου να επιτραπεί πέραν πάσης αμφισβητήσεως η επίμαχη εγγραφή ακόμη και κατά μήνα Ιανουάριο. Δεδομένου ότι το εν λόγω π.δ. απλώς κωδικοποιεί διατάξεις που έχουν τεθεί με προηγούμενους τυπικούς νόμους, ως μόνη δυνατότητα άμεσης τροποποίησής του παρίσταται η **έκδοση**

Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου. Ως προς την ουσία της, η νέα ρύθμιση θα μπορούσε να περιλαμβάνει, κατ' απλούστερη εκδοχή, τη δυνατότητα αναθεώρησης των γενικών τακτικών εκλογικών καταλόγων ευθύς αμέσως μετά την αλλαγή του έτους. Επειδή, όμως, οι υπηρεσίες του Υπουργείου είναι πιθανό να έχουν ήδη ξεκινήσει τη διαδικασία εκτύπωσης και αποστολής των καταλόγων αυτών, η νέα νομοθετική ρύθμιση θα μπορούσε εναλλακτικώς να ιδρύει μια καινοφανή κατηγορία ειδικού εκλογικού καταλόγου, προκειμένου να καταστεί εφικτή η ξεχωριστή έκδοση και διανομή των ειδικών καταλόγων χωρίς να χρειασθεί επιστροφή και ανασύνταξη των γενικών. Προς τούτο θα αρκούσαν η προσθήκη των δεκαοκταετών εκλογέων στις κατηγορίες που προβλέπονται ήδη στο άρθρο 27 § 1 π.δ. 26/2012, ο ορισμός του δήμου ως υπόχρεου για την αποστολή των ονομάτων και η ρητή εξαίρεση της κατηγορίας αυτής από την απαγόρευση ενημέρωσης κατά την προεκλογική περίοδο (άρθρο 27 § 5 π.δ. 26/2012).

Πλεονέκτημα της νομοθετικής επίλυσης αποτελεί ο συγκεντρωτικός χαρακτήρας της, με την έννοια ότι οι νέοι εκλογείς θα εμφανισθούν εγγεγραμμένοι σε επίσημο (γενικό ή ειδικό) εκλογικό κατάλογο, μη δεκτικό αμφισβήτησεως. Μειονέκτημά της αποτελεί το ενδεχόμενο κωλυμάτων τεχνικής φύσεως, τα οποία πιθανώς θα μπορούσαν να παρακωλύσουν τη συμπλήρωση των γενικών καταλόγων (ή την εξ αρχής σύνταξη ειδικών) σε τόσο ασφυκτικά χρονικά περιθώρια.

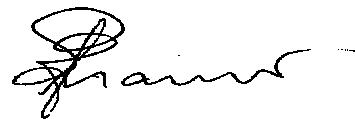
2. Δεύτερη εναλλακτική λύση θα ήταν η εφαρμογή, ειδικά για τους δεκαοκταετείς εκλογείς, της επικουρικής διαδικασίας που διέπει τους λεγόμενους **παραλειφθέντες εκλογείς** κατ' άρθρο 8 § 4-5 π.δ. 26/2012, σύμφωνα με το οποίο *«εκλογείς, οι οποίοι δεν έχουν αποστερηθεί του εκλογικού δικαιώματος και δεν περιλαμβάνονται, εξ οιασδήποτε άλλης αιτίας, στους εκλογικούς καταλόγους, ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα ... σε οποιοδήποτε εκλογικό τμήμα του δήμου στα δημοτολόγια του οποίου είναι εγγεγραμμένοι. Για το σκοπό αυτόν προσκομίζεται στην οικεία Εφορευτική Επιτροπή πιστοποιητικό από το οποίο προκύπτει η εγγραφή τους στα δημοτολόγια»*. Προκειμένου να εφαρμοστεί και στους δεκαοκταετείς η διάταξη αυτή, αρκεί να γίνει δεκτό ότι εκείνοι τυγχάνουν ήδη «εκλογείς» ακόμη και χωρίς να έχουν καν εγγραφεί στους σχετικούς καταλόγους, ερμηνεία απολύτως ορθή δυνάμει του άρθρου 4 § 1 π.δ. 26/2012 (*«δικαίωμα του εκλέγειν έχουν οι πολίτες ... που συμπλήρωσαν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους»*), καθώς και ότι στην έννοια της φράσης *«δεν περιλαμβάνονται, εξ οιασδήποτε άλλης αιτίας, στους εκλογικούς καταλόγους»* υπάγεται και η περίπτωση της αδυναμίας αρχικής εγγραφής λόγω του άρθρου 10 § 1 π.δ. 26/2012.

Πλεονέκτημα της διοικητικής αυτής διεξόδου αποτελεί η απλότητά της, καθώς θα ενταχθεί σε μια διαδικασία ήδη προϋπάρχουσα, επαρκώς γνωστή και συνηθέστατη. Μειονέκτημά της είναι ο κίνδυνος αβεβαιότητας, καθώς η εκτέλεσή της δεν επαφίεται στους δήμους ή στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών αλλά στις εφορευτικές επιτροπές, κάποιες εκ των οποίων θα μπορούσαν να διστάσουν ή ακόμη και να εγείρουν ερμηνευτικές αντιρρήσεις. Επομένως, για την ασφαλή εφαρμογή της εναλλακτικής αυτής λύσης θα

απαιτηθεί **ρητή και σαφής εγκύκλιος του Υπουργείου προς τις Εφορευτικές Επιτροπές**. Για την απλούστευση της διαδικασίας, θα μπορούσε ενδεχομένως να προβλεφθεί ένα και μόνον ένα εκλογικό τμήμα ανά δημοτικό διαμέρισμα όπου θα ψηφίζουν οι εκλογείς αυτής της κατηγορίας.

Σε κάθε περίπτωση, η επίλυση του προβλήματος αυτού είναι αναγκαία για δικαιοκρατικούς λόγους στοιχειώδους εντιμότητας του κράτους απέναντι στους νέους εκλογείς. Ο Συνήγορος του Πολίτη ευελπιστεί ότι η εισήγησή του θα τύχει τόσο της δικής σας συναίνεσης, όσο και εκείνης των πολιτικών κομμάτων. Εν αναμονή ενημέρωσης για τις απόψεις, προθέσεις και ενέργειες του Υπουργείου, σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με τιμή,

Καλλιόπη Σπανού
Συνήγορος του Πολίτη